



T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024



Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00



www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr



İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	15

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 5: 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Harcamalar	13

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında Enflasyon Düzeltmesi İşleminin Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmazların Cins Tashihinin Yapılmaması

2. Üniversitenin Mülkiyetindeki Taşınmazların Pazarlık Usulü ile İhale Edilmesi

3. Parasal Limitler Dahilindeki Hizmet Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yaygın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yaygın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yaygın ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 10 fakülte, 2 yüksekokul, 1 enstitü, 4 meslek yüksekokulu, 1 Türk Müziği Devlet Konservatuvarı ve 30 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	344	42	386
Doçent	187	96	283
Doktor öğretim üyesi	262	95	357
Öğretim görevlisi	155	75	230
Araştırma görevlisi	198	113	311
Toplam	1.146	421	1.567

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	360	285	645
Sağlık	2	16	18
Avukatlık	2	2	4
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	72	55	127
Yardımcı	54	28	82
Sözleşmeli	183	48	231
İşçi	261	73	334
Toplam	934	507	1.441

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 2.080’dir. Ayrıca Üniversitede 5 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	857.823.359,70	848.015.125,14	98,86
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	120.472.000,00	113.788.717,16	94,45
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	118.254.206,27	87.232.578,02	73,77
Cari Transferler	42.948.177,65	42.344.339,07	98,59
Sermaye Giderleri	89.460.000,00	56.452.697,99	63,11
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.228.957.743,62	1.147.833.457,38	93,40

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 859.376.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 369.581.743,62 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.228.957.743,62 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin % 93,40'ı olan 1.147.833.457,38 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 1.147.833.457,38 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin % 93,40'ı kullanılmıştır. Personel giderlerinde 857.823.359,70 TL ödeneğin 848.015.125,14 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 120.472.000,00 TL ödeneğin 113.788.717,16 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 118.254.206,27 TL ödeneğin 87.232.578,02 TL'si, cari transferlerde 42.948.177,65 TL ödeneğin 42.344.339,07 TL'si, sermaye giderlerinde 89.460.000,00 TL ödeneğin 56.452.697,99 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ve Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 15.864.502,50 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.081.000,00	21.167.713,83	1017,19
Alınan Bağış ve Yardımlar	839.016.000,00	1.223.663.186,00	145,85
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00

Diğer Gelirler	18.279.000,00	18.399.905,03	100,66
Toplam	859.376.000,00	1.263.230.804,86	147,00
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	0,00	1.169.430,28	0,00
Net Toplam	859.376.000,00	1.262.061.374,58	146,86

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 859.376.000,00 TL olup Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 1.262.061.374,58 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 1.374.113.604,07 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.169.430,28 TL ve faaliyet gideri 1.234.376.996,80 TL olan Üniversite, 2023 yılını 138.567.176,99 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 8.524.485,62 TL, gider toplamı 6.956.329,24 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 1.568.156,38 TL kâr ile tamamlanmıştır.

-İktisadi İşletmenin 2023 yılı gelir toplamı 7.757.546,41 TL, gider toplamı 6.312.036,34 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 1.445.510,07 TL kâr ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe

Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak

tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunlar farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanı hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında Enflasyon Düzeltmesi İşleminin Yapılmaması

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 30 ve geçici 3'üncü maddeleri ile Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 85 Sıra No'lu Genel Tebliği uyarınca Üniversitenin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında enflasyon düzeltmesi işleminin yapılmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 30'uncu maddesinde kapsama dahil kamu idarelerinde enflasyon düzeltmesinin hangi şartlarda ve hangi hesap gruplarında nasıl yapılacağı; geçici 3'üncü maddesinde 31/12/2023 tarihli mali tabloların, enflasyon

düzeltilmesine ilişkin şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltilmesine tabi tutulacağı düzenlenmiştir.

16 Aralık 2023 tarih ve 32401 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinde Enflasyon Düzeltmesi Uygulamasına ilişkin 85 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği’nin “Enflasyon düzeltilmesi işlemleri” başlıklı 5’inci maddesinin beşinci bendinde ise mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabının enflasyon düzeltilmesi işlemlerinin, ilgili kuruluşların enflasyon düzeltilmesi işlemleri esas alınmak suretiyle yapılacağı, bu kuruluşlarca yapılacak enflasyon düzeltilmesi işlemlerine ilişkin belgelerin, ilgili kamu idaresine gönderileceği, ilgili kamu idaresinin muhasebe biriminin de sermaye hareketlerine ilişkin bu belgeleri esas alarak muhasebeleştirme işlemlerini yapacağı düzenlenmiştir.

Ancak Üniversitenin 2022 yılı bilançosunda 7.000,00,- TL olarak yer alan 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabındaki tutarın 2023 yılı bilançosunda enflasyon düzeltilmesi işlemine tabi tutulmayarak aynı bırakıldığı görülmüştür.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri gereğince enflasyon düzeltilmesi işlemine tabi tutulmayan 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 2023 yılı bilançosunda gerçek değeri ile yer almamaktadır.

Kamu İdaresi cevabında özetle; iktisadi işletmenin 2023 yılında sermaye düzeltilme işlemine tabi tutulduğu, 7.000,00 TL olan ödenmiş sermaye tutarının 40.236,28 TL artırımla toplam 47.236,28 TL’ye ulaştığı, anılan bulguya ilişkin olarak da 29.04.2024 tarih ve 4127 no’lu muhasebe işlem fişi ile düzeltilme kaydının yapıldığı ifade edilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazların Cins Tashihiinin Yapılmaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer

altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in 10'uncu maddesine göre kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, üniversite bünyesindeki yedi adet taşınmazın mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun olmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresince, Üniversite'ye tahsis edilen hazine taşınmazlarına ilişkin envanter çalışmaları kapsamında, ilgili kurumlarla yazışmalar yapıldığı ve sürece ilişkin iş ve işlemlerin takip edildiği ifade edilmiştir.

Bu itibarla, taşınmazlarının mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun hale getirilmesi amacıyla cins tashihi işlemlerinin sonuçlandırılması gerekmektedir.

BULGU 2: Üniversitenin Mülkiyetindeki Taşınmazların Pazarlık Usulü ile İhale Edilmesi

Üniversitenin mülkiyetinde bulunan kantin, kafeterya, oto yıkama yeri gibi taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g maddesine göre pazarlık usulü ile kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği; 36'ncı maddesinde ise, bu Kanunun 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, ancak 44'üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45'inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51'inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52'nci maddede gösterilen işlerin de yarışma usulüyle yaptırılabilmesi hüküm altına alınmıştır.

Mezkur Kanun'un "Pazarlık usulüyle yapılacak işler" başlıklı 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde hangi işlerin bu kapsamda ihale edilebileceği şu şekilde

belirlenmiştir;

“(g) Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,”

Madde hükmünde belirtildiği üzere, taşınmazların kiralanması hususunda bu fıkra kapsamında pazarlık usulünün uygulanabilmesi için şu iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir;

1- Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması.

2- İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı yada açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olması.

Dolayısıyla 51/g yöntemine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar, yani tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir.

Nitekim Danıştay 13’üncü Dairesinin gerek 6874 karar numarası ile 21.10.2008 tarihinde bir belediye ile ilgili olarak vermiş olduğu temyiz kararı, gerekse Hacettepe Üniversitesinin Beytepe Alışveriş Merkezi ile ilgili olarak verdiği 23.03.2012 tarihli yürütmeyi durdurma kararı incelendiğinde; ilgili madde hükmünün Devletin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan yerler için uygulanabileceği, Üniversitenin özel mülkiyetinde bulunan yerlerin Devletin özel mülkiyetindeki bir yer gibi değerlendirilemeyeceği ve bu nedenle de Üniversite tarafından 2886 sayılı Kanun’un 51/g maddesine göre hiçbir şekilde ihale yapılamayacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla, söz konusu kiralama ihalelerinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 51/g maddesine istinaden pazarlık usulüyle yapılması mümkün görülmemektedir.

Kamu idaresi cevabında Üniversitenin kurumsal özgünlüğüne ve Üniversite tarafından ifa edilen görevin niteliğine atıf yapılarak kiralama işlemlerinde seçici olmak gerekliliği vurgulanmıştır. Kiracıların güvenilirliği ile sundukların hizmetin kalitesi ve maliyeti şüphesiz ki Üniversitenin sorumluluğu altındadır. Ancak bu sorumluluk Üniversitelere yürürlükteki mevzuatın dışında kalma hakkını vermemektedir. Dolayısıyla Üniversite süreklilik arz eden

kiralama işlemlerine ilişkin uygulamak istediği tüm tedbirleri ve hassasiyetlerini ihale dokümanlarına rekabeti bozmayacak bir şekilde yansıtarak işlemlerini mevzuat dahilinde gerçekleştirmelidir.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan gerekçelerle; Üniversitenin mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Kanun'un 51/g bendine göre ihale edilmesi mümkün olmayıp, tahmin edilen bedelin dikkate alınması kaydıyla kapalı veya açık ihale yöntemine göre sonuçlandırılması gerekmektedir.

BULGU 3: Parasal Limitler Dahilindeki Hizmet Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması

Üniversite tarafından doğrudan temin ve pazarlık usulü için belirlenen limitler kapsamında yapılan alımlarda 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen %10 sınırının aşıldığı ancak bunun için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (ı) bendinde; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan; 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62'nci Maddesinin (I) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in Genel Esaslar başlıklı 4'üncü maddesinin üçüncü bendinde; kamu idarelerinin mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranı hesaplanacağı düzenlenmiştir.

Yapılan denetimlerde, Üniversite tarafından 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapılan harcamaların mali yıl içinde takip edilmediği, aşağıdaki tabloda görüleceği üzere doğrudan temin ve pazarlık usulünün kullanıldığı, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde mevzuatta belirtilen %10'luk limitin Kamu İhale Kurumuna başvuru yapılmaksızın aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 5: 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Harcamalar

Alım Türü	Toplam Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Ödeneğinin %10'u (TL)	21/f ve 22/d Uyarınca Yapılan Harcama Toplamı (TL)	Sınırı Aşan Tutar (TL)
Mal Alımları	99.996.997,11	9.999.699,71	24.943.906,68	14.944.206,97
Hizmet Alımları	19.746.194,62	1.974.619,46	7.015.889,30	5.041.269,84
Yapım İşleri	69.897.730,00	6.989.773,00	8.470.988,71	1.481.215,71

Kamu İdaresince; doğrudan temin ve pazarlık usulü için belirtilen limitler kapsamında yapılan alımlarda 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen %10 sınırının aşılmadığına ilişkin takibin 2024 yılı içinde yapılması ve sınıra yaklaşılmaması durumunda da Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınması hususunda gerekli tedbirlerin alınacağı ve bu konuda harcama birimlerinin bilgilendirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde %10 sınırının Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadan aşılmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması	2022	Yerine Getirilmedi	İdare tarafından konu ile ilgili düzeltici bir işlem tesis edilmemiş, 2023 yılı Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümüne 3 numaralı bulgu olarak tekrar alınmıştır.
Taşınmazların Cins Tashihinin Yapılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	İdare tarafından konu ile ilgili düzeltici bir işlem tesis edilmemiş, 2023 yılı Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümüne 1 numaralı bulgu olarak tekrar alınmıştır.